

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ КОМП'ЮТЕРНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Г.в.о. директора коледжу

Луценко С.С.

«29» березня 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ПІДГОТОВКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВІДКРИТОГО ЗАНЯТТЯ

Схвалено:

Методичною радою коледжу

Протокол № 5 від

«22» березня 2023р.

Педагогічною радою

коледжу

Протокол № 8 від «29» березня 2023 р

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення регламентує порядок організації відкритих занять у Харківському комп'ютерному фаховому коледжі (далі – Коледж), їх планування, підготовку, проведення та звітність.

Положення укладене з метою вдосконалення системи контролю й оцінки якості освітнього процесу та методик викладання навчальних дисциплін; окреслення основних вимог до планування і проведення відкритих навчальних занять, їх аналізу, оцінки та оформлення результатів обговорення; забезпечення якості освітньої діяльності у Коледжі.

Положення розроблено відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу у ХКФК, Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних, науково-педагогічних працівників ХКФК.

Відкрите заняття – це одна з форм педагогічного контролю, метою якого є виявлення рівня професійної компетенції та педагогічної майстерності викладача з метою подальшого удосконалення викладацької діяльності. Систематичний контроль створює належний порядок у процесі навчання, стимулює мотивацію викладачів та здобувачів освіти. Він спонукає викладача постійно самовдосконалюватися. Коло критеріїв оцінки педагогічної діяльності викладача дозволяє розглянути цю діяльність у комплексі, виявити, що заслуговує на увагу, може бути розповсюджено, а, з іншого боку, які саме аспекти потребують подальшого коригування або вдосконалення.

Відкрите заняття виконує такі функції:

- **інформаційну** – з одного боку, виявляється інформація щодо рівня професійної компетенції та педагогічної майстерності викладача, з іншого – щодо рівня підготовленості здобувачів освіти;

- **діагностуючу** – виявляються провідні методи і прийоми, що застосовуються викладачем, їх відповідність цілям заняття, урахуванням специфіки аудиторії, встановлюються причини певних прогалин у знаннях здобувачів освіти;

- **мотивуючу** – стимулює подальше вдосконалення професіоналізму викладача та навчальної діяльності здобувачів освіти;

- **прогнозуючу** – дозволяє поширювати передовий досвід, окреслювати шляхи зростання педагогічної майстерності викладача.

Відкриті семінарські заняття виконують функції:

- **навчальну** (поглиблення, конкретизацію, систематизацію знань здобувачів освіти, засвоєних під час лекційних занять та у процесі самостійної підготовки до семінару);

- **розвивальну** (розвиток логічного мислення здобувачів освіти, набуття ними умінь працювати з різними джерелами, розвиток умінь і навичок аналізу фактів, явищ, проблем тощо);

- **виховну** (виховання відповідальності, працездатності, виховання культури спілкування і мислення, прищеплення інтересу до вивчення конкретної дисципліни та до фаху, формування потреби раціоналізації навчально-пізнавальної діяльності та організації дозвілля);

- **діагностично-коригувальну та контролюючу** (контроль за якістю засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу, виявлення прогалин у його засвоєнні та їх подолання).

Відкрите заняття – форма активного методичного навчання, яка сприяє впровадженню досягнень педагогічної науки в практику й активному поширенню педагогічного досвіду. Види відкритих занять:

поточне – відкрите заняття, яке проводиться викладачем Коледжу відповідно до графіка, що складається на початку кожного нового навчального року для всього педагогічного складу Коледжу із зазначенням дати, теми та місця проведення такого заняття;

показове – відкрите заняття, яке проводиться високодосвідченим викладачем з метою демонстрації передових методик викладання, використання новітніх освітніх технологій, в першу чергу, для молодих викладачів або ж для колег з інших навчальних закладів, які проходять курси підвищення кваліфікації. Викладачеві, який проводить навчальне заняття, дозволяється вибір теми

показового відкритого заняття. Перевагу рекомендовано надавати складним темам програми, які є важливими для здійснення міжпредметних зв'язків і потребують серйозних змін у методиці викладання у зв'язку з низьким рівнем засвоєння теми за результатами перевірки залишкових знань та ін.;

Заняття зараховується як відкрите лише за умови присутності на ньому не менше 2 членів адміністрації, методиста Коледжу. В іншому випадку проведене заняття кваліфікується як взаємовідвідування.

Остаточний графік відкритих занять затверджується на засіданні циклової комісії із занесенням його до протоколу. Форма графіка наведена у додатку 1. Після проведення відкритого заняття відбувається його обговорення на найближчому засіданні циклової комісії із занесенням результатів до протоколу. В окремих випадках (у разі хвороби викладача, відрадження тощо) допускається внесення змін до графіка – відкрите заняття переноситься на інший термін, але у жодному разі не відміняється. Повідомлення про конкурсне відкрите заняття робиться через оголошення на сайті Коледжу – не пізніше, як за тиждень до його проведення.

Відкрите заняття – добровільний крок викладача (окрім відкритих занять під час атестації за підсумками стажування викладача).

Відкриті заняття та взаємовідвідування проводяться відповідно до розкладу навчальних занять з метою обміну досвідом, надання допомоги викладачам в організації занять і методиці їх проведення.

2. ПЛАНУВАННЯ Й ПРОВЕДЕННЯ ВІДКРИТОГО ЗАНЯТТЯ

На початку навчального року (до 30 вересня) цикловими комісіями складається графік проведення відкритих навчальних занять на рік. За один тиждень до проведення відкритого заняття запрошуються всі бажаючі. Для цього вивішуються оголошення про час, місце проведення заняття (зразок оголошення про проведення відкритого заняття наведено в додатку 2).

В обов'язковому порядку на відкритому занятті повинні бути присутніми представники адміністрації Коледжу, голова циклової комісії, а також педагогічні працівники.

Запрошені повинні звернути увагу на те, як викладач досягає поставленої мети, за допомогою яких методичних прийомів і засобів навчання реалізує вимоги навчальної програми, які результати проведеного заняття.

3. ОБГОВОРЕННЯ Й АНАЛІЗ ВІДКРИТОГО ЗАНЯТТЯ

Безпосередньо після заняття проводиться його обговорення та складається протокол, у якому відзначаються позитивні сторони заняття, зауваження, пропозиції щодо вдосконалення методики навчання. Обговорення проводять, дотримуючись установлені послідовності. У першу чергу слово надається викладачеві, який проводив відкрите заняття, для формулювання мети навчального заняття, обґрунтування вибору методів і прийомів, якість їх використання. Виступ викладача має допомогти присутнім зрозуміти його педагогічний задум, особливості застосовуваних ним методів і прийомів, що лежать в основі системи його роботи. Виступаючі повинні детально проаналізувати переваги та недоліки заняття, оцінити заняття з навчально-методичної точки зору, звернути увагу на досягнення поставлених цілей навчання, виховання й розвитку, на ефективність використання засобів мультимедіа, наочного обладнання, дидактичних матеріалів та ін. При обговоренні можна відзначити недоліки, помилки, допущені в організації й проведенні заняття, надати рекомендації щодо вдосконалення системи роботи. Завершальне слово надається представникам адміністрації коледжу. Підсумовуючи висловлені пропозиції та зауваження, називають те, що було непомічене присутніми, дають оцінку рівню наукової підготовки викладача, прийомам і методам, використаним на занятті, зазначає глибину розкриття поставленої мети відкритого навчального заняття.

Прикінцеве слово для виступу надається викладачеві, який проводив відкрите заняття. Він зазначає, з якими зауваженнями погоджується і що є дискусійним, обґрунтовує свою точку зору.

За результатами обговорення розробляються заходи щодо вдосконалення методики викладання (Додаток 3).

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Під час відвідування всіх видів занять звертають увагу на:

- відповідність змісту заняття (теми і питань, що розглядаються) робочій програмі дисципліни;
- наявність у викладача плану-конспекту заняття;
- форми роботи зі студентами (фронтальна, групова, індивідуальна);
- правильність добору викладачем матеріалу для заняття, науковість його викладу;
- зв'язок теорії з практикою (розкриття практичної значущості знань, використання знань на практиці);
- використання викладачем власних розробок з курсу;
- внутрішньопредметні й міжпредметні зв'язки;
- звернення до різних джерел інформації (зі списку основної та додаткової літератури);
- застосування технічних засобів навчання та інформаційних технологій на занятті;
- використання наочного обладнання, дидактичного матеріалу;
- відповідність обраних методів змісту заняття, рівню підготовки студентів;
- ефективність застосовуваних методів і прийомів;
- використання інноваційних методів навчання;
- активізацію студентів на занятті, диференційний підхід у роботі з ними;
- організацію СРС;
- контроль рівня засвоєння знань студентами;
- підведення підсумків заняття;
- досягнення поставленої мети;
- дисципліну й увагу аудиторії на занятті (концентрація та увага, характер питань, що ставлять студенти викладачеві тощо).

Критерії оцінювання якості відкритої заняття – це зміст, методика, керівництво роботою студентів, лекторські дані, результативність лекції.

1. Зміст

Інформативність (відповідність сучасному рівню розвитку науки).

Висвітлення історії питання та різних концепцій.

Використання прикладів, яскравих фактів з практики.

2. Методика проведення.

Дотримання зовнішнього й внутрішнього регламенту занять (початок, кінець, розділи заняття).

Чітка структура лекції і логіка викладання.

Доступність роз'яснення нових термінів і понять. Формулювання тез і висновків.

Використання прийомів закріплення: повторення, підведення підсумків наприкінці заняття.

3. Керівництво роботою студентів.

Акцентований виклад матеріалу (виділення темпом, голосом, інтонацією, повторенням найбільш важливої інформації).

Надання пауз для запису, конспектування, завдання викладача – надати можливість студентам для осмисленого конспектування.

Організація зорового сприйняття матеріалу (запису на дошці, демонстрація ілюстративного матеріалу, використання інформаційних технологій).

Використання прийомів підтримки уваги (риторичні питання, жарти, ораторські прийоми).

Дозвіл ставити питання (коли та у якій формі).

Контроль засвоєння змісту матеріалу.

Активізація мислення шляхом висування проблемних питань і розв'язку протиріч під час заняття.

Підтримання дисципліни на занятті.

4. Лекторські дані.

Культура мовлення (дотримання норм наголосу, вимови, стиль викладу, адекватність матеріалу).

Дикторська майстерність (виразність, чіткість артикуляції, рівномірність поширення звуку по всій аудиторії).

Експресивність мови (емоційність, інтонаційне багатство, захопленість предметом).

Ораторське мистецтво (головний індикатор - формування інтересу в аудиторії).

Педагогічний такт (ставлення до студентів з повагою, неприпустимість образ, визнання своїх можливих помилок).

Уміння встановити контакт.

5. Результативність заняття.

Інформаційна цінність. Виховний аспект. Досягнення дидактичних цілей.

Критерії оцінювання відкритого заняття.

1. Цілеспрямованість: постановка проблеми, зв'язок теорії з практикою, використання матеріалу в майбутній професійній діяльності.

2. Організація заняття: вміння викликати та підтримати дискусію, конструктивний аналіз усіх відповідей та виступів, обговорення проблем.

3. Стиль проведення заняття: жвавий, з постановкою актуальних питань, викликаних дискусією, або млявий, що не стимулює думку, не викликає інтерес.

4. Відносини «викладач-здобувачі освіти»: поважні, у міру вимогливі, байдужі, напружені та ін.

5. Керівництво групою: швидкий контакт зі студентами, впевнена поведінка в групі, розумна й рівна взаємодія зі студентами або, навпаки, підвищений тон, робота винятково з лідерами, байдуже ставлення до студентів.

6. Зауваження викладача: кваліфіковані, узагальнюючі чи без зауважень.

7. Студенти ведуть записи на занятті: регулярно, рідко, не ведуть.

8. Вироблення компетентностей, зокрема загальних для всіх освітніх рівнів: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, застосовувати знання у практичних ситуаціях, планувати та управляти своїм часом, грамотно спілкуватися державною мовою, як усно так і письмово, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність працювати в команді та до міжособистісної взаємодії.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Форма графіка відкритих занять

П.І.Б. викладача (посада)	Вид заняття	Тема заняття	Дата проведення	Час	Аудито рія	Група

**ЗРАЗОК ОГОЛОШЕННЯ
ПРО ВІДКРИТЕ ЗАНЯТТЯ**

Оголошення

17 травня 20 _____ року об 12:00 (3-тя пара)

в аудиторії № _____ відбудеться

відкрита лекція з дисципліни «-----»

викладача _____ .

Заняття проводитиметься у

групі _____

Тема _____ .

Запрошуються усі охочі.

**АНАЛІЗ
ВІДКРИТОГО ЗАНЯТТЯ**

Дисципліна _____

Викладач _____

Група _____ Дата _____ Кількість присутніх студентів _____

Тема _____

Вид заняття _____

Хто відвідав _____ Мета відвідування _____

Позитивні сторони заняття, зауваження, поради і пропозиції

Висновки _____

Підпис _____

З висновками ознайомлений _____